

TURBÓK ATTILA
Ödipuszi kert

Hol jártam én huszonöt évig?

Miféle fekete lyuk, ősvillanású vályú
szélénél támolyogtam
önkéntes száműzöttként?

Mi kattintott rám temetőkaput, boltozatsötétet,
hogy itt bolyongjak mélyhűtött emlékeimmel?

Hamis iránytű tájolt tétova földrészeket eközben,
tűnt távlat a gyűrött tarkójú pribék; hideg vas őrzi az ideát mégis,
sodródtak felhők, hasznos idióták, álszent
kereskedők e színeváltó, egykedvű peremvidékig,
eladó kincset lelték, ponyvára kirakott naplementét,
fáradt férfiak, mohó nők szemfehérjén
tükröződött a vérekes égbolt.

Bénultan ténferegtem itt,
múltbéli béklyók kötözték testem, szavam,
csalfa madárdal fordított önmagam ellen,
kiesett markomból a féltve szorított színes üveggolyó,
lépcsőn pattogott visszafelé, gyermekkorsötétbe.

Elfordítottam arcom
a cselekvő zűrzavar diadalától,
bujkáltam hátsó lépcsőházak sötétjében, hogy
visszajussak a tágas ödipuszi kerthez,
padon ült apám átvetett térdrel
és beszélni óhajtott velem.

Áhítottam én is az elporladt találkozózt,
érett férfi szítafényben az ifjúvá hamvadt apával,
szabadulnék kezéd mágnesterétől, mondtam, az arcomra
telepített csöndtől, régóta csattanni, dörrenni illene már,
ismertem a titkos atyai testamentumot:

*„Csak magyar légy, nem több, de kevesebb se,
ha több vagy, talán árulóvá züllesz,
ha kevesebb, elbullasz térdre esve
és új bitangság lesz, ami körülvesz...”*

...*Ami körülvesz?* Van hozzá titkos zárú labirintkjárat?
 A kiütött téglahelyen áramló kalmárlehelet tévútszél,
 csalogató csapda, világválsághoz kanyargó görbe út.
 ...*Új bitangság?* Lepergett a homokórán újabb húsz esztendő,
 amit látok-hallok, visszacsengőn ósdi,
 klapanciás műdal. A mozgató lényeg örökletes
 fonákja, Istentől szabadult pörgettyű az űrszemét korában,
 önpusztító gesztus, farkasfogú válasz.

Amitől leginkább irtóztál, azt mérted rám intelemül:
 faji eszme, Endlőség, közelítő (bolsevik) tél,
 íme, néhány mérgezett éték, eltolandó tényér.
 Germán lánccsörgésben írtad öntudatosan: *csak magyar légy!*
 Hol élek én, ha ezt örökségként (akár csak halkán) megismétlem?
 És a rátarti európai eszme? A különbözőség csalfa
 tisztelete? A politikai korrektség maszlagja, lám? A mellébeszélés
 törvénybe csempészett joga? No és a kívánatos (merthogy gyakorolt)
 alázat a gyanakvó szomszédok iránt? Az önkorbácsolás bátor, „magyari”
 képmutatása? A hamis iránytű foszforfénye (lássuk be) mit sem gyengül
 a tompító holdfogyatkozással. Esendő hadakozás-e, ha
 (legalább) egyenjogúságra vágyom
 a napról napra silányabb, nyomuló törmelékekkel?
 Nem másik kontinensen, tengermélyi szűk búvárruhában,
 hanem itt, az árvizektől szabdaltszikes medencealjon,
 lehasított hegyi lejtőn...

Kívánalmad valaha a mérőléc felső jele volt, ma annak legalja.
 Fáradt lábamban a zsibbadt hajszalerek érzik, igazad van,
 de a lépés bátorsága ernyed, látva látom, mai magyarok poroszkálnak
 szemlesütve cápa fogó kerítések mellett, égető gondjuk, övék-e még
 a hajlék, ahová tartanak keserűen és hallgatagon.

...*Árulóvá züllesz?* Láttál te is árulót eleget. Érezted lihegésüket.
 Hibbant eszmék bajnokait, bajuszkötős örülteket. Geo-mohókat,
 karlendítő kertitörpe-családot vér locsolta előkertben,
 legtöbbször utólag derül ki csak, hogy hátsóudvar, jobb hallgatni róla.
 Manapság? Elhűlve néznéd a korai kapitalizmus kései paródiáját,
 a modernség vörös leplébe burkolt higanymozgású szellemet,
 testi mivolta árnyjáték reklámdrapérián, üzenete jelmezkölcsonzói
 kellék, a bankbetét viszont valódi valamely hűvös ciprusi trezorban,
 így szakad el népétől „választott” fia (játszhatnék a szóval: magyar
 maffia), de a játék árát már megszenvedtük nagyvonalúan
 e prédajátszmás, léha Monopolyban:

útszélre hajított csontok, börtönfolyosók
büdöse, fogak közül szivárgó sóhajok-átkok
szegélyezik a dobókockás versenypályát, a kétszeresen rablott villa
függönylibbenése csak bocsánatos bűn, óhajos ejnye-bejnye,
*„kimaradsz a körből, haver; egyetlen dobás erejéig, lesz nyugalmad, időd
legalább rózsásra gömbölyödnöd a resten eljátszott bizalomból,”*
mintha hűség, bizalom, tartás lehetne numizmatikai tárgy,
koccanó érme jellempiacon, online árverésen.

Honnan a mersz, hogy búcsúszavad kivesézzem, értéket értéktelenhez
viszonyítsak tépelődve? Kinek mondom? A sokadalomnak,
térdre szorított magyaroknak? Keveseinknek? Halálba csalogattak
téged is, mint Radnótit, szegényt, de már a másik égtáj gyilkosai,
hullarablók söpredéke, unokáik ma új vagyonért ácsingóznak.

Október van, járunk avarban, ködben, temetői
hepehupákon. Búcsúzom emléked megnyúlt árnyékától
a ferde napsütésben, beszívom illatát a virágokba öltözött időnek,
jelened, miként az én jelmezváltó időm is,
csupán piactérre tárt commedia del'arte,
a darab végén taps és fütty egyszerre hallik, mint az ősi mintaelőadáson:
Jézus megváltó vagy kétapájú lator
a változó korízlés törekeny pálcája szerint,
az idő, ha akarom, megnyújtott csövű kaleidoszkóp,
színei századonként szétrázódnak új Rorschach-teszt pillangószárnyaivá,
szállong az élőlő reménykedés, tart még e cifra lebegés
az idejétmúlt Föld bibéi közt,
mígnem az utolsó
ember látta alkony is
lassan
bebábozódik...